

Winterregeling daklozen Zuid-Limburg

Januari 2019

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)

GGD Zuid Limburg

Postbus 2022, 6120 HA Geleen

T 046 – 478 72 00 . F 046 – 478 73 99 . E info@ggdzl.nl . www.ggdzl.nl

1. Inleiding

De Winterregeling daklozen Zuid-Limburg is een omschrijving van die activiteiten die extra ingezet worden bij een vooraf vastgestelde temperatuur. Een keten van zorg en opvang wordt in werking gezet om te voorkomen dat dakloze mensen extra gezondheidsrisico's gaan lopen door de winterse temperatuur. In bijlage I zijn de gezondheidsrisico's in kaart gebracht. De Winterregeling daklozen Zuid-Limburg omschrijft *wanneer en wie* er verantwoordelijk is voor *wat*.

2. Winterregeling Zuid-Limburg

Alle organisaties die te maken hebben met de zorg aan dak- en thuislozen doen hun best om in een periode van kou er voor te zorgen dat niemand op straat is. De betrokken organisaties hebben allen een procedure die op zo'n moment in gang wordt gezet.

In bijlage II zijn deze procedures terug te vinden.

Daarnaast zijn er in Zuid-Limburg gezamenlijk afspraken gemaakt om tot betere coördinatie te komen, deze zijn vastgelegd in de Winterregeling daklozen Zuid-Limburg. Hierin is het volgende afgesproken:

- De GGD Zuid Limburg neemt de coördinatie van de Winterregeling daklozen Zuid-Limburg op zich.
- Bij een door het weerbericht aangekondigde aanhoudende periode van 3 dagen van vrieskou of gevoelstemperatuur van een temperatuur van -3 graden of 1 dag van -5 graden stuurt de medewerker van de GGD Zuid Limburg per email een bericht dat de winterregeling van kracht wordt naar de volgende organisaties:
 - GGD Zuid Limburg
 - Leger des Heils¹
 - Levanto
 - Mondriaan
 - MOVEOO¹
 - Politie
 - Zuyderland GGZ

Iedere organisatie heeft een contactpersoon en vervanger aangewezen die in staat is om binnen zijn instelling de winterregeling in gang te zetten. In bijlage III is de volledige verzendlijst opgenomen.

- De 18 gemeenten in Zuid-Limburg en de 3 Veiligheidshuizen (Parkstad, Maastricht en Westelijke Mijnstreek) worden eveneens door de GGD Zuid Limburg per email geïnformeerd dat de winterregeling wordt ingezet. Contactgegevens zie bijlage III.
- De GGD Zuid Limburg stuurt een persbericht (bijlage IV)
- Iedere organisatie zet de winterregeling in zijn eigen organisatie in gang.
- Iedere organisatie screent zijn eigen bestand op cliënten die mogelijk een gevaar lopen.
- Cliënten worden actief door de instelling opgespoord.
- Mensen die door politie opgespoord worden en niet naar het Leger des Heils, Levanto c.q. MOVEOO willen, worden aangemeld bij het vangnet OGGZ².
- Bij een door het weerbericht aangekondigde (gevoels)temperatuur van 1 nacht van -10 graden informeert de GGD Zuid Limburg de betrokken partijen en verzoekt hen extra aandacht te besteden aan mensen die zich onvoldoende beschermd, bedekt of verwarmd in de buitenlucht ophouden en van plan zijn een aanzienlijk deel van de nacht zich buiten op te houden.

Deze mensen worden geadviseerd naar de nachtopvang te gaan, de politie heeft hierbij de APV achter de hand en kan overgaan tot verbalisering.

¹ Leger des Heils is de maatschappelijke opvangvoorziening in de regio's Maastricht-Heuvelland en Parkstad, MOVEOO in de Westelijke Mijnstreek en Levanto eveneens in Parkstad.

² Voor de regio's Maastricht-Heuvelland en Westelijke Mijnstreek valt het vangnet OGGZ onder de GGD Zuid Limburg, voor Parkstad onder Mondriaan

In de incidentele gevallen dat mensen weigeren binnen te gaan slapen kan de BOPZ achter de hand gehouden worden.

- Signalen rondom de te verwachten problemen kunnen worden doorgegeven via winterregeling@ggdzl.nl of 088-8805016. Ze worden gebundeld door de medewerker van de GGD Zuid Limburg.
- Er vindt overleg plaats tussen de betrokken instellingen met betrekking tot het oplossen van de betreffende problemen. Indien het komen tot een oplossing stagneert, wordt contact opgenomen met het Veiligheidshuis en/ of de beleidsambtenaar OGGZ van de betreffende gemeente.
- Gekozen oplossingen worden teruggemeld aan de betrokken organisaties en de betreffende gemeente.
- De GGD Zuid Limburg informeert de betrokken organisaties wanneer de winterregeling wordt stopgezet. De winterregeling loopt nog één nacht langer door om de maatschappelijke opvang organisaties de mogelijkheid te geven hun cliënten te informeren over de beëindiging van de winterregeling.

Randvoorwaarden

- Financiële middelen: voor de kosten van cliënten die geen betalingsmogelijkheden hebben, wordt gedurende de winterregeling door het Leger des Heils en MOVEOO een betalingsregeling getroffen.
- Er zijn voldoende opvangmogelijkheden.
- De GGD Zuid Limburg is verantwoordelijk voor het in gang zetten van de Winterregeling daklozen Zuid Limburg. De contactpersonen van de betrokken instellingen zijn verantwoordelijk voor het in gang zetten van de winterregeling in hun eigen organisatie en zorgen voor een terugkoppeling naar de GGD Zuid Limburg met betrekking tot de te verwachten problemen.
- De GGD Zuid Limburg is 24/7 bereikbaar van 8.30 - 21.00 uur.
- Wanneer een dakloze niet naar de opvang wil en geen ander onderdak heeft, kan politie op basis van de APV overgaan tot verbalisering. In de incidentele gevallen dat mensen weigeren binnen te gaan slapen kan de BOPZ achter de hand gehouden worden.
- Wanneer een dakloze naar de opvang gaat en vervolgens weer vertrekt maar zich in een somatisch en/ of psychisch verontrustende toestand bevindt, kan het Leger des Heils, MOVEOO of Levanto via de huisartsenpost de crisisdienst GGZ inschakelen om een inschatting te maken. Dit wijkt niet af van de reeds bestaande regeling: wanneer er geen somatiek op voorgrond staat (deze inschatting wordt door huisarts gemaakt, een medewerker van het Leger des Heils, MOVEOO of Levanto kan informatie voor inschatting verstrekken) dan kan de huisarts de crisisdienst inschakelen zonder cliënt te zien, indien dit niet zo duidelijk is en er wel een vermoeden van somatiek is, zal de huisarts inderdaad de cliënt eerst moeten zien.
Als de cliënt toch wil vertrekken en dit als onverantwoord gezien wordt kan politie verzocht worden om situatie onder controle te houden tot inschatting heeft plaats gevonden.
- Wanneer een dakloze uit de opvang vertrekt en er is geen sprake van een somatisch en/ of psychisch verontrustende toestand, wordt de politie hierover geïnformeerd.
- Iedere organisatie blijft verantwoordelijk voor de te nemen acties. De uitvoering van de Winterregeling daklozen Zuid-Limburg is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- Indien een persoon bij alle 3 de opvanglocaties een sanctie heeft i.v.m. veiligheid en de veiligheid van medewerkers in het geding is, kan deze persoon de toegang geweigerd worden. Hierover dient politie geïnformeerd te worden.
Bij de start van de winterregeling informeren het Leger des Heils, Levanto en MOVEOO de politie over de te verwachten problemen met deze specifieke groep mensen.
Daarnaast wil de gemeente bij de evaluatie van de winterregeling weten hoe groot deze groep is, dit kan namelijk ook consequenties hebben voor de openbare orde.

Bijlage I. Gezondheidsrisico's

Belangrijkste gevolgen van koude

Hypothermie

Bij hypothermie is er sprake van een lichaam-kerntemperatuur onder de 32 graden Celsius. Hypothermie wordt in vergelijking met hyperthermie (lichaamstemperatuur boven de 41 graden Celsius) beter verdragen door het lichaam. Het kan echter leiden tot een comateuze toestand met uiteindelijk irreversibele schade.

Klinische stadia van hypothermie:

- a. Responsieve fase (35 – 32 graden)
Lichte onderkoeling; alert, goede oriëntatie, klagen over koude. Stofwisseling, hartslag, bloeddruk en ademhaling zijn verhoogd (= warmteproductie). Bleke en koude huid, rillen. Daarna volgt vermoeidheid, vertraagde reacties, verwardheid, hallucinatie, agressiviteit, vertraging en slechte coördinatie. Met name deze effecten zijn niet altijd duidelijk aanwezig en kunnen gemakkelijk aangenomen worden voor effecten van alcoholintoxicatie.
- b. Vertragingfase (32 – 30 graden)
Afwezig, apathisch, gedesoriënteerd, vaak hallucinaties. Gestoorde visus en gehoor. Stijvere spieren, rillen neemt af. Dilatatatie van pupillen, met minder lichtreflex. Vertraagde peesreflexen. Dysartrie
Uiteindelijk treedt een comateus beeld op bij een temperatuur onder de 30 graden (poikilotherme fase).

Belangrijke factoren die van invloed zijn:

- 1 Conditie van betrokkene
- 2 Middelengebruik (alcohol heeft meest negatieve invloed)
- 3 Weersomstandigheden (wind en sneeuw/regen)
- 4 Isolatie (kleding, beschutting)

Bevriezing

Bevriezing is een lokale koude-verwonding wanneer weefsel bevriest. Weefsel is bleek en grijs en voelt in het begin zacht aan, later bevriest het hard. Dit kan uiteindelijk leiden tot afsterven van de lokale weefsels, met een verhoogde kans op infecties.

De vorming van ijskristallen in de huid en oppervlakkige weefsels begint wanneer de temperatuur in deze weefsels daalt onder de -3 graden. Het ontstaat met name aan handen en voeten, oren, neus en wangen bij een buitentemperatuur onder de -5 graden. Wanneer de huidtemperatuur daalt van -5 graden naar -8 graden loopt het risico op bevriezing op van 5% naar 95%. Het risico is dus zeer groot bij buitentemperaturen onder de -10 graden. Dit geldt echter voor gezonde proefpersonen!

Bijlage II. Overzicht winterregeling in organisatie

In de Zuid-Limburg onderneemt iedere organisatie die betrokken is bij daklozen bij kou extra activiteiten om te voorkomen dat dakloze mensen extra gezondheidsrisico's lopen door de kou. Hieronder is in beeld gebracht welke organisatie wat onderneemt.

Leger des Heils³

Het Leger des Heils hanteert een winterregeling als de gevoelstemperatuur onder de 0 gaat komen.

Iedereen die hiertoe verzoekt kan, zonder aanzien des persoons, dus ook zonder geldige id e.d. gebruik maken van de nachtopvang zonder betaling van de gebruikelijke € 2,30. Ook bij volledige bedbezetting worden mensen binnen gelaten en kunnen eventueel op een stoel slapen. De geldende huisregels worden nageleefd maar tijdens de winterregeling wordt hier soepel mee omgegaan. Eventueel lopende sancties zijn opgeheven danwel geschorst tot na de winterregeling.

Bron Leger des Heils

MOVEOO³

Binnen MOVEOO geldt de volgende winterregeling: deze gaat in op de dag dat de gevoelstemperatuur onder de 0 graden Celsius komt.

De dag- en nachtopvang is tijdens de interne winterregeling toegankelijk voor iedereen. Er is wel een identificatieplicht. Bij inzet van de winterregeling daklozen Zuid-Limburg door de GGD Zuid Limburg vervalt deze identificatieplicht.

De cliënt dient de intake te doorlopen. De geldende huisregels worden nageleefd maar tijdens de winterregeling wordt hier soepel mee omgegaan. Reguliere redenen om toegang te weigeren worden overgeheveld tot na de winterregeling, bijvoorbeeld geen betalingsmogelijkheden, kortdurende sanctie etc.

Concreet betekent dit:

- 1 Medewerker van de locatie bepaalt of de winterregeling ingaat
- 2 Zodra de GGD de gezamenlijke winterregeling laat ingaan wordt er extra personele ondersteuning ingezet.
- 3 Er is geen regiobinding nodig.
- 4 De reguliere vergoeding voor gebruik van de nachtopvang wordt niet bij de cliënt geïnd.
- 5 Identificatie is noodzakelijk. Bij inzet van de winterregeling daklozen Zuid-Limburg door de GGD Zuid Limburg vervalt deze identificatieplicht.
- 6 Cliënten met een toegangsontzegging van 3 maanden en langer mogen geen gebruik maken van de opvang. Deze ontzegging wordt voornamelijk toegepast als de veiligheid van cliënt(en) en personeel in het gedrang komt.
- 7 Bij politieverwijzing: de cliënt wordt gebracht door de politie. De politie schat in of het veilig is om de cliënt te laten verblijven in de opvang (agressie etc.)

Bron MOVEOO

Levanto³

Crisisopvang Heugderlicht, 6371 XN te Landgraaf. 045-8506941

De Levantogroep crisisopvang hanteert een winterregeling zodra de mail vanuit de GGD Zuid Limburg komt.

Aanmeldingen die dan binnen komen krijgen een bed van 21.00 uur tot 09.00 uur aangeboden. Na 09.00 uur dienen ze weer de straat op te gaan. De algemeen geldende huisregels worden nageleefd en er vindt een veiligheid check plaats. (in verband met gezinnen die ook in huis kunnen zijn). Komt een aanmelding niet door de veiligheid check worden deze doorverwezen naar de dag en nacht opvang te Heerlen.

³ Leger des Heils is de maatschappelijke opvangvoorziening in de regio's Maastricht-Heuvelland en Parkstad, MOVEOO in de Westelijke Mijnstreek en Levanto eveneens in Parkstad.

Actief harddrugsgebruik en of alcoholgebruik worden ook doorverwezen naar de dag en nachtopvang te Heerlen (Leger des Heils)

Bron Levanto

Politie

Politie heeft geen specifieke winterregeling maar surveilleert extra bij temperaturen onder het vriespunt. De politie brengt op zo'n moment dakloze mensen naar het Leger des Heils, MOVEOO of Levanto.

Bron Politie

Mondriaan

Alle mensen die bij Mondriaan in behandeling zijn en dak- of thuisloos zijn, zijn merendeels bekend. Bij deze groep wordt bij vrieskou een vinger aan de pols gehouden. Nieuwe dak- of thuisloze mensen worden verwezen naar het Leger des Heils of MOVEOO voor een postadres en opvang. De meeste cliënten met een postadres vinden onderdak bij bekenden.

Bron Mondriaan

GGD Zuid Limburg

Bij het Vangnet OGGZ van de GGD Zuid Limburg is geen winterregeling voorhanden. Bekende dak- en thuislozen worden zo goed als mogelijk opgespoord en op de mogelijkheden gewezen. De meeste mensen worden ondergebracht bij het Leger des Heils c.q. MOVEOO. Wanneer iemand niet wil, is de vraag of de betreffende persoon goed kan inschatten wat het gevaar is en of hij goed voor zichzelf kan zorgen. Op basis van "fingerspitzengefühl" worden verdere acties uitgezet.

Bron GGD Zuid Limburg

Zuyderland GGZ

Alle mensen die bij Zuyderland GGZ in behandeling zijn en dak- en thuisloos zijn, zijn in kaart gebracht. Bij deze groep wordt bij vrieskou een vinger aan de pols gehouden. Nieuwe dak- en thuislozen die in beeld komen worden naar MOVEOO verwezen.

Bron Zuyderland GGZ

Bijlage III. Verzendlijst t.b.v. winterregeling

Verzendlijst Winterregeling daklozen		
Organisatie	Naam	Emailadres
Gemeente Beek	Jack Hamers	jack.hamers@gemeentebeek.nl
Gemeente Beekdaelen	Ingeborg Leurs	Ingeborg.leurs@nuth.nl >
Gemeente Beekdaelen	Inge Sillen	inge.sillen@nuth.nl
Gemeente Brunssum		
Gemeente Eijsden-Margraten	Tanja Bytchkova	tanjabytchkova@eijsden-margraten.nl
Gemeente Eijsden-Margraten	Marjolein Nicolaes	marjoleinnicolaes@eijsden-margraten.nl
Gemeente Eijsden-Margraten	Dees Heuts	deesheuts@eijsden-margraten.nl
Gemeente Gulpen-Wittem		
Gemeente Heerlen	Joke ten Thijs	J.ten.Thijs@heerlen.nl
Gemeente Heerlen	Ad Clijn	a.clijn@heerlen.nl
Gemeente Heerlen	Ton Buijs	t.buijs@heerlen.nl
Gemeente Heerlen	Rik Vanderbroeck	r.vanderbroeck@heerlen.nl
Gemeente Kerkrade	Peter Koekkoek	peter.koekkoek@kerkrade.nl
Gemeente Landgraaf	Harald Bos	ab2@landgraaf.nl
Gemeente Maastricht	Esther Vernhout	Esther.Vernhout@maastricht.nl
Gemeente Maastricht	Michel Detisch	michel.detisch@maastricht.nl
Gemeente Maastricht	Philip Wolfs	philip.wolfs@maastricht.nl
Gemeente Meerssen	Ingrid van der Hijden	Ingrid.v.d.Hijden@Meerssen.nl
Gemeente Simpelveld		
Gemeente Sittard-Geleen	Linda Corvers	Linda.Corvers@sittard-geleen.nl
Gemeente Stein	Sandra Nijsten	Sandra.Nijsten@gemeentestein.nl
Gemeente Vaals	Ilse Hessels	I.Hessels@vaals.nl
Gemeente Valkenburg	Stephanie Stassen	S.Stassen@Valkenburg.nl
Gemeente Valkenburg	Marion Janssens	m.janssens@valkenburg.nl
Gemeente Voerendaal		-
GGD Zuid Limburg	Vangnet OGGZ*	Email sturen via interne groep in maillijst GGD*

GGD Zuid Limburg	Administratie	Email sturen via interne groep in maillijst GGD*
GGD Zuid Limburg	Administratie vangnet OGGZ	vangnet@ggdzl.nl
GGD Zuid Limburg	Michel Limpens	Michel.Limpens@ggdzl.nl
Leger des Heils	Myriam Leenders	myriam.leenders@legerdesheils.nl
Leger des Heils	Ingrid Schelberg	Ingrid.Schelberg@legerdesheils.nl
Leger des Heils	Nikki Aerts	nikki.aerts@legerdesheils.nl
Leger des Heils	secretariaat CWZWLB	secretariaat.CWZWLB@legerdesheils.nl
Levanto, Rimo	Secretariaat	secretariaat@RIMO.org
Levanto, Rimo	Rob van Wijk	Rob.vanWijk@rimo.org
Levanto, Heugderlicht	Masha Frissen	masha.frissen@levantogroep.nl
Levanti, Heugderlicht	Marlie Kessen	Marlie.Kessen@levantogroep.nl
Mondriaan, vangnet OGGZ	Huub Deckers	h.deckers@mondriaan.eu
Mondriaan, vangnet OGGZ	Michael Geisler	M.Geisler@mondriaan.eu
Mondriaan, vangnet OGGZ		vangnet.bemoeizorg@mondriaan.eu
Mondriaan, vangnet OGGZ	Angie Ampts	a.ampts@mondriaan.eu
Mondriaan, vangnet OGGZ	Jan Wiegers	j.wiegers@mondriaan.eu
MOVEOO		winterregeling@moveoo.nl
MOVEOO	Ashwin Steps	a.steps@moveoo.nl
MOVEOO	Melissa Meuwissen	m.meuwissen@moveoo.nl
MOVEOO	Linda Dircks	l.dircks@moveoo.nl
OPCO Westelijke Mijnstreek		opco.westelijkemijnstreek@politie.nl
Politie WM	Osman Kabakci	osman.kabakci@politie.nl
Politie Parkstad	Jeroen Peters	jeroen.jm.peters@politie.nl
Politie Maastricht	Daphne van der Velden	Daphne.van.der.velden@politie.nl
Politie	<u>LIB - BT Brunssum Landgraaf</u>	opco.brunssum-landgraaf@politie.nl
Politie	<u>LIB - BT Heerlen</u>	opco.heerlen@politie.nl
Politie	<u>LIB - BT Heuvelland</u>	opco.heuvelland@politie.nl
Politie	<u>LIB - BT Kerkrade</u>	opco.kerkrade@politie.nl
Politie	<u>LIB - BT Maastricht</u>	opco.maastricht@politie.nl
Veiligheidshuis Parkstad	Guillaume Gigase	guillaume.gigase@kerkrade.nl

Veiligheidshuis Parkstad	Yvonne Vanderheyde	Y.vanderheyden@veiligheidshuisheerlen.nl
Veiligheidshuis Parkstad		veiligheidshuis@vhparkstad.nl
Veiligheidshuis Maastricht	Algemeen	veiligheidshuis@maastricht.nl
Veiligheidshuis Maastricht	Pieto In t Panhuis	pieto.in.t.panhuis@maastricht.nl
Veiligheidshuis Maastricht	Manon Reckin	Manon.reckin@maastricht.nl
Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek	Els Rovers	els.rovers@sittard-geleen.nl
Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek	Erik Druif	Erik.Duijf@sittard-geleen.nl
Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek	Milou Opbroek	Milou.Opbroek@sittard-geleen.nl
Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek	Paul Bochman	paul.bochman@sittard-geleen.nl
Zuyderland GGZ	Tom Urlings, Tom	t.urlings@zuyderland.nl
Zuyderland GGZ	Vera Telen	v.telen@zuyderland.nl
Zuyderland GGZ		secretariaatcrisisdienst@zuyderland.nl
Aparte email sturen met persbericht aan:		
De Limburger		redactie@delimburger.nl susan.joris@delimburger.nl marianne.slepers@delimburger.nl
1Limburg		redactie@1Limburg.nl
L1		Redactie@l1.nl
TV Maastricht		redactie@rtvmaastricht.nl
Meer Vandaag		redactie@meervandaag.nl
Via Limburg		tips@via-limburg.nl
Persbericht website sturen naar		
Communicatie GGD Zuid Limburg		communicatie@ggdzl.nl

PERSBERICHT

Zuid-Limburg, <datum>

Zuid-Limburg laat niemand in de kou staan

Winterregeling van kracht

Vanwege de verwachte kou gaat <dag en datum> in Zuid-Limburg de winterregeling daklozen in. Daklozen in Zuid-Limburg kunnen dan zonder te betalen terecht in de maatschappelijke opvangvoorzieningen van het Leger des Heils, MOVEOO en Levanto. Ook zijn de openingstijden verruimd. Iedereen wordt binnen gelaten. Desnoods worden extra opvangplaatsen geregeld.

De winterregeling gaat in wanneer het vanwege de kou te gevaarlijk is om buiten te slapen, bijvoorbeeld bij vorst of een combinatie van strenge kou met harde wind en langdurige regen. Mensen kunnen hierdoor ernstig onderkoeld raken of zelfs overlijden. Als de temperatuur voldoende is gestegen, gelden de gebruikelijke regels voor de opvangvoorzieningen weer.

Er werken diverse partijen samen in de Zuid-Limburgse winterregeling: alle gemeenten, politie, het Leger des Heils, Levanto, MOVEOO, GGD Zuid Limburg, Mondriaan en Zuyderland GGZ. De coördinatie is in handen van de GGD Zuid Limburg. Tijdens vrieskou zijn hulpverleners en politie extra alert op mensen die geen warme plek hebben om te overnachten.

-----Einde persbericht-----

Noot voor de redactie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met <naam> van de GGD Zuid Limburg via <telefoonnummer>.